

TIENEN

3300

Gemeentebestuur Tienen

adres: Grote Markt 27, 3300 Tienen
telefoon: 016/80 57 00
fax: 016/82 30 71
e-mail: info@tienen.be
url: www.tienen.be

Korte landschapsbeschrijving

Regio:	Hageland en Haspengouw
Deelgemeenten:	Tienen, Bost, Goetsenhoven, Hakendover, Kumtich, Oorbeek, Oplinter, Sint-Margriete-Houtem, Vissenaken
Oppervlakte:	71,77 km ²
Oppervlakteverdeling:	
– Landbouwgronden:	74,28%
– Bossen:	1,59%
– Bebouwde gronden:	22,53%
– Andere:	1,60%

Groot Tienen strekt zich uit op de grens van lemig en zandlemig Brabant. Het grootste (zuidelijke) deel van de gemeente ligt op leemgronden en behoort tot Droog Haspengouw. Een kleiner noordelijk deel ligt op zandleemgronden en behoort tot het Hageland. De Getevallei en Velpevallei worden bij de traditionele landschappen als afzonderlijke entiteiten gezien.

Het leemplateau van Haspengouw is zwak golvend en wordt vrij diep ingesneden door de Grote Gete en de Mene. Het plateau vertoont een lichte helling naar de Grote Gete en de Velpe toe.

Het Hagelandse deel van Tienen, dat gevormd wordt door de Velpevallei en zijn zijriviertjes is meer een overgangsgebied naar het leemplateau en is vlak tot licht golvend. Een uitgesproken reliëf kent wel de smalle, asymmetrische vallei van de Rozendaalbeek.

3300

De hoogteverschillen op het grondgebied van Tienen zijn relatief klein. De toppen van de plateaus halen maximaal 85-90 m hoogte. In de valleien liggen de laagste zones rond de 40 m boven zeeniveau.

Behorend tot de intensieve gekapte en gecultiveerde leemstreek bezit Tienen nog maar weinig waardevolle zones. De belangrijkste gebieden komen voor in de valleien. De graslanden zijn het meest omvangrijk. De biologisch meest waardevolle gebieden zijn in oppervlakte doorgaans weinig imposant, doch hebben een belangrijke waarde binnen het Tiense landschap. Het relatief open Haspengouws deel wordt echter gekenmerkt door belangrijke waarden voor akkervogels en waardevolle groene lijnelementen zoals holle wegen.

Belangrijke habitats en landschapstructuren

Ten westen van Tienen ligt het Aardgat. De kern van het gebied wordt reeds sinds 1986 beheerd en bestaat uit rietlanden, moerassige (dotterbloem)ruigten en een prachtig hooiland met soorten als Brede- en Bosorchis. Behalve Levendbarende hagedis komt ook de Hazelworm voor.

Ten oosten van Tienen ligt het Tiens Broek. Dit gebied ligt aan de rand van de decantatiebekkens van de Tiense suikerraffinaderij in de vallei van de Grote Gete. De decantatiebekkens zijn erg in trek bij tal van steltlopers. Daarnaast zijn er enkele verlaten decantatiebekkens met moerassige vegetatie en Riet. Het gebied sluit aan bij een nog landschappelijk gave Getevallei richting Linter en bij het uniek laagveengebied van het Wissenbos. Net ten oosten van het gebied komt een groot perceel zilverschoon/kamgrasland voor.

Te Vissenaken aan de Rosendaalbeek bevindt zich het gelijknamig natuureservaat. Het reservaat bezit een hellingbosje met kalkrijke, ijzerhoudende bronnen met Bosanemoon. Daarnaast heb je natte graslanden. Gedeeltelijk vind je er een ruige vegetatie met Moerasspirea, Moesdistel, Kattenstaart en Harig wilgenroosje, maar ook bloemrijke percelen met Slanke sleutelbloem, Dotterbloem, Echte koekoeksbloem en in het voorjaar massaal Pinksterbloem. De grachten zijn getooid met Watereppe, o.a. langs de Sint-Hymelinusstraat, Beekpunge en Holpijp. Stroomopwaarts, aan de andere kant van de Metselstraat, is het landschap meer gesloten omdat de vallei er steilere wanden heeft. Verder stroomopwaarts horen nog een bijzonder mooie helling en een amfiteaterachtige kom waar enkele van de bronnen van de vallei ontspringen. Bovenaan vinden we drogere graslanden met Margriet, Kraailook, Knoopkruid, Goudhaver en Glanshaver.

De Spoorwegberm Tienen-Hoegaarden heeft een typische vegetatie van droge en warme kalkrijke graslanden met Marjolein en Kattedoorn.

De belangrijkste bosstructuren gelegen op het grondgebied van Tienen zijn het Oudenbos (eiken-haagbeukenbos met overgangen naar zuur eikenbos) en de parkbossen van het kasteel van Oorbeek en het kasteel van Ast.

In de valleien komen overal in wisselende mate bomenrijen en/of hagen voor. In de Getevallei zijn dit rijen van Canadapopulieren op de perceelgrenzen. In de Menevallei en de Velpevallei ten westen van de Daalgemse Molen vinden we een afwisseling van hagen, knotwilgen- en populierenrijen. Nabij de dorpen komen hagen voor die hoogstamboomgaarden of weilanden omringen. Op de plateaugebieden zijn de lineaire elementen beperkt tot holle wegen en taluds (grachten).

Het zuidelijke deel van Tienen ligt in (westelijk) Droog Haspengouw en heeft een lemige ondergrond. Het noordelijke deel van het grondgebied ligt op zandleemgronden. De plateaus zijn grotendeels ontbost en worden gedomineerd door akkergebieden (vnl. tarwe, gerst en suikerbieten). Hier en daar komen afgezonderde bosjes en struiken voor in het landschap. Deze plateaus zijn erg belangrijk voor akkervogels zoals bijv. de Veldleeuwerik, Geelgors, Grauwe gors,... Binnen de leemplateaus worden als specifieke deelelementen onderscheiden: het Gunningenveld, het plateaugebied van Vissenaken, Sint-Margriete-Houtem, de plateaus langs de E40 en het plateaugebied van Hakendover. Ter hoogte van Kumtich ligt een akkervogelreservaat.